

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
WPROWADZENIE	5
DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO	7
ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI NOWY DWÓR.....	10
OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI NOWY DWÓR.....	12
PLAN DZIAŁAŃ	13
WIZJA STANU DOCELOWEGO SOŁECTWA	19
KOSZT REALIZACJI ZADAŃ	20
WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU.....	22
PODSUMOWANIE	22

„...Twórzcie kulturę wsi, w której obok nowych wymiarów, jakie niosą czasy, pozostanie - jak u dobrego gospodarza – miejsce na rzeczy dawne, uświęcone tradycją, potwierdzone przez prawdę wieków...”

Jan Paweł II

Krosno, 10 październik 1997 r.

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości jest jednym z najważniejszych elementów odnowy wsi, jej rozwoju oraz poprawy warunków pracy i życia mieszkańców. Sporządzenie i uchwalenie takiego dokumentu stanowi niezbędny warunek przy aplikowaniu o środki finansowe w ramach „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013” działanie „Odnowa i rozwój wsi”, jak również stanowić będzie wytyczne dla władz Gminy Więcbork przy opracowaniu kierunków rozwoju miejscowości Nowy Dwór.

Celem działania „Odnowa i rozwój wsi” jest poprawa jakości życia na obszarach wiejskich poprzez zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych mieszkańców wsi oraz promowanie obszarów wiejskich. Działanie umożliwi rozwój tożsamości społeczności wiejskiej, zachowanie dziedzictwa kulturowego i specyfiki obszarów wiejskich oraz wpłynie na wzrost ich atrakcyjności turystycznej i inwestycyjnej.

W ramach działania pomocą finansową zostaną objęte projekty dotyczące:

1. budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów:
 - a) pełniących funkcje publiczne, społeczno-kulturalne, rekreacyjne i sportowe,
 - b) służących promocji obszarów wiejskich, w tym propagowaniu i zachowaniu dziedzictwa historycznego, tradycji, sztuki oraz kultury,
2. kształtowania obszaru przestrzeni publicznej;
3. budowy remontu lub przebudowy infrastruktury związanej z rozwojem funkcji turystycznych, sportowych lub społeczno-kulturalnych;
4. zakupu obiektów charakterystycznych dla tradycji budownictwa w danym regionie,
w tym budynków będących zabytkami, z przeznaczeniem na cele publiczne;
5. odnawiania, eksponowania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych, budynków będących zabytkami lub miejsc pamięci;
6. kultywowania tradycji społeczności lokalnej oraz tradycyjnych zawodów.

WPROWADZENIE

Uwarunkowania Planu Odnowy Miejscowości polegają na tym, że ma on zdecentralizowany, lokalny charakter, obejmuje ograniczony teren jednej miejscowości i przygotowywany jest (przy udziale przedstawicieli gminy) z inicjatywy i przez mieszkańców miejscowości.

Specyfika planu polega na tym, że jest on ukierunkowany na zagadnienia cywilizacyjno-kulturowe, koncentruje się na prostych, lokalnych przedsięwzięciach, które prowadzić mają do poprawy standardu i jakości życia mieszkańców. Ma mniej pro-gospodarczy, a bardziej pro-społeczny i pro-kulturowy charakter. I dzięki temu może stanowić doskonale uzupełnienie strategii rozwoju całej gminy, która zazwyczaj koncentruje się na zagadnieniach infrastrukturalnych i gospodarczych.

Celem planu jest podtrzymanie lub odtworzenie atrakcyjności wsi jako miejsca zamieszkania i zaplanowanie oraz przeprowadzenie tego w sposób dostępny, oczekiwany i popierany oraz wykonalny dla lokalnej społeczności. Jest to szczególnie ważne w dzisiejszej sytuacji, gdy miasta oferują konkurencyjną alternatywę zamieszkania, a rolnictwo traci swą atrakcyjność jako źródło utrzymania, co prowadzi m.in. do migracji młodych ludzi, szczególnie tych lepiej wykształconych ze wsi do miasta.

Korzyści wynikające z posiadania Planu Odnowy:

1. plan umożliwia efektywne gospodarowanie zasobami takimi, jak środowisko, ludzie, infrastruktura i środki finansowe.
2. zapisanie tego procesu w formie dokumentu umożliwia stałą ocenę postępów i korygowanie błędów przez wszystkich członków społeczności lokalnej.
3. dokument umożliwia zaangażowanie władz lokalnych oraz mieszkańców w planowanie swojej przyszłości. Uwzględnienie różnych opinii, pomysłów i koncepcji często wymaga konsensusu. Osiągnięty na drodze otwartej dyskusji pozwala na wypracowanie strategii, z którą będzie identyfikowała się społeczność lokalna.
4. tworzenie Planu Odnowy sprzyja realistycznej ocenie mocnych i słabych stron miejscowości a przez to przyjrzenie się możliwościom oraz potencjalnym

problemom, które mogą się pojawić w przyszłości. W ten sposób można uniknąć wielu trudności.

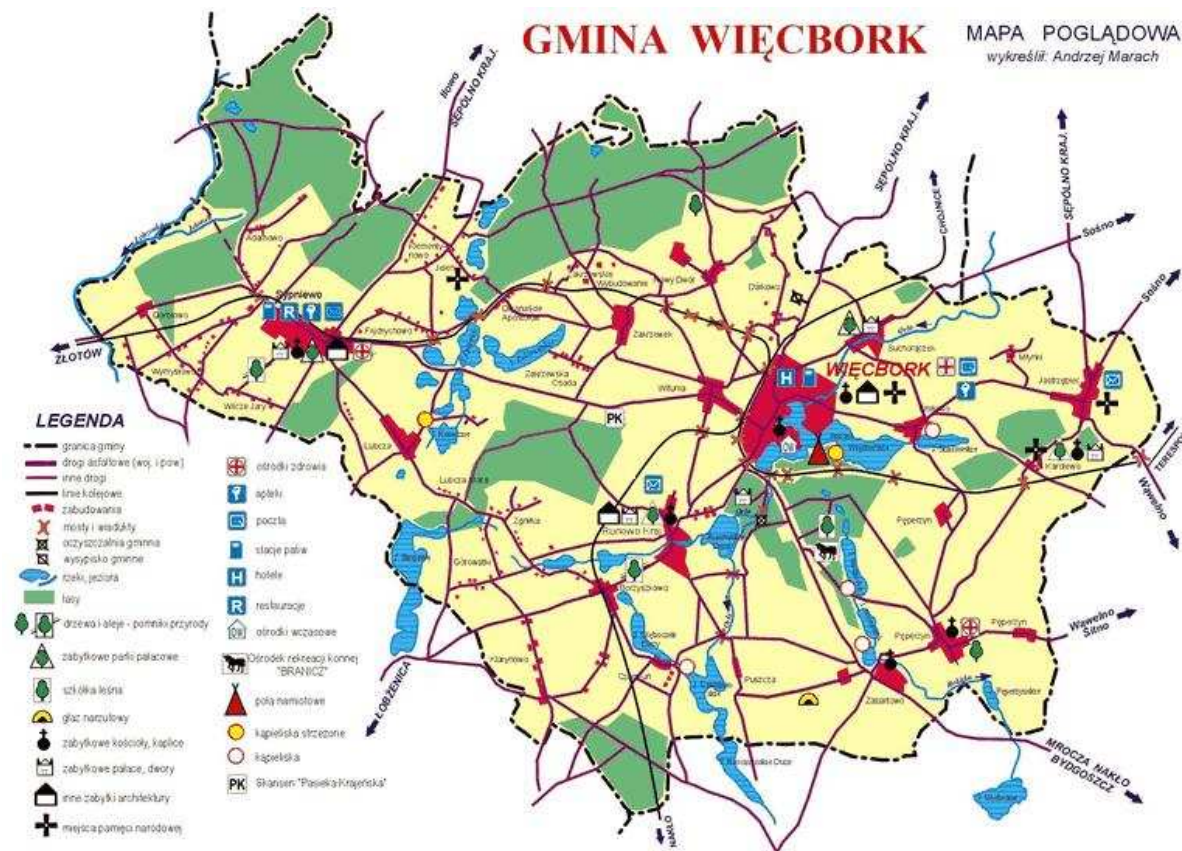
Przyjęty Plan Odnowy Miejscowości jest dokumentem, który może ulegać zmianom. Oznacza to, że może ulegać aktualizacji i dostosowaniom w zależności od istotnych uwarunkowań rozwoju oraz oceny skuteczności dokonywanej w trakcie ewaluacji, a więc zazwyczaj w okresach co najmniej czteroletnich (przynajmniej jeden raz w trakcie kadencji władz gminy).

Przed zakończeniem każdej kolejnej kadencji samorządu lokalnego przygotowane zostaje: Sprawozdanie i ocena realizacji Planu Odnowy Miejscowości – przedstawiane do wiadomości wszystkich mieszkańców miejscowości, członków Rady Sołeckiej oraz radnych Gminy.

Projekt wprowadzonych do Planu zadań powstał w oparciu o wytyczne środowiska lokalnego i konsultacji społecznych.

DIAGNOZA STANU ISTNIEJĄCEGO

INFORMACJA O MIEJSCOWOŚCI

Nowy Dwór

GMINA - Więcbork

POWIAT – sępoleński

WOJEWÓDZTWO – Kujawsko-Pomorskie

LICZBA MIESZKAŃCÓW - 288

JEZIORA

45.4400 ha

GLEBY

22,11 ha gleby klasy III

225,33 ha gleby klasy IV

68.7870 ha gleby klasy V

10,2011 ha pozostałe

UŻYTKI ZIELONE

4,3561 ha klasy IV

16,51 ha pozostałe

LASY

1 819.23 ha

SOŁYS

Mudyna Teresa

Do zadań i kompetencji Sołtysa należy:

- 1) zwoływanie Zebrań Wiejskich i posiedzeń Rady Sołectkiej,
- 2) reprezentowanie mieszkańców Sołectwa na zewnątrz,
- 3) uczestniczenie w naradach i szkoleniach Sołtysów, zwoływanych okresowo przez Burmistrza,
- 4) inicjowanie aktywności mieszkańców Sołectwa służącej poprawie życia w Sołectwie,
- 5) organizowanie i koordynowanie wspólnych prac na rzecz mieszkańców,
- 6) współdziałanie z radnymi z terenu Sołectwa,
- 7) prowadzenie zarządu, administracji i gospodarki mieniem komunalnym, akceptowanie dokumentów z tym związanych,
- 8) potwierdzanie okoliczności, których przy załatwianiu spraw przez mieszkańców wymagają przepisy prawa,
- 9) występowanie z wnioskami dotyczącymi potrzeb Sołectwa i jego mieszkańców oraz prowadzenie działalności interwencyjnej w tym zakresie,
- 10) zapewnianie prawidłowej gospodarki środkami finansowymi Sołectwa,
- 11) wykonywanie innych zadań z zakresu administracji publicznej powierzonych mu przepisami prawa.
- 12) upowszechnianie wśród mieszkańców Sołectwa treści uchwał Rady Miejskiej i Zarządzeń Burmistrza, w szczególności zawierających przepisy prawa miejscowego, jak również komunikatów, obwieszczeń i innych informacji poprzez

rozplakatowanie ich na tablicach ogłoszeń oraz informowanie w trakcie Zebrań i bieżących kontaktów z mieszkańcami.

RADA SOŁECKA

- Łuczyński Zenon
- Olejnik Józef
- Wieszalkowska Hanna

GŁÓWNE ZADANIA RADY SOŁECKIEJ

1. opracowywanie i przedkładanie Zebraniu Wiejskiemu projektów uchwał w sprawach będących przedmiotem rozpatrywania przez Zebranie,
2. opracowywanie i przedkładanie Zebraniu Wiejskiemu projektów planów pracy Sołectwa,
3. inicjowanie działań społecznie użytecznych dla Sołectwa i jego mieszkańców,
4. współdziałanie z organizacjami społecznymi działającymi w Sołectwie w celu wspólnej realizacji zadań,
5. organizowanie wykonania uchwał Zebrania Wiejskiego,
6. opiniowanie zasadności udziału samorządu mieszkańców w postępowaniu administracyjnym,
7. wspomaganie działalności Sołtysa.

ANALIZA ZASOBÓW MIEJSCOWOŚCI NOWY DWÓR

Zasoby – to wszelkie elementy materialne i niematerialne wsi i otaczającego ją obszaru, które mogą być wykorzystane obecnie bądź w przyszłości w budowaniu bądź realizacji publicznych bądź prywatnych przedsięwzięć odnowy wsi.

W analizie zasobów brano pod uwagę następujące rodzaje zasobów:

- ✓ środowisko przyrodnicze,
- ✓ środowisko kulturowe,
- ✓ dziedzictwo religijne i historyczne,
- ✓ obiekty i tereny,
- ✓ gospodarka, rolnictwo,
- ✓ sąsiedzi i przyjezdni,
- ✓ instytucje, ludzi, organizacje społeczne.

Rodzaj zasobu	Brak	Jest o znaczeniu małym	Jest o znaczeniu średnim	Jest o znaczeniu dużym
Środowisko przyrodnicze				
- walory krajobrazu			X	
- walory klimatu (mikroklimat, wiatr, nasłonecznienie)		X		
- walory szaty roślinnej (np. runo leśne)		X		
- cenne przyrodniczo obszary lub obiekty		X		
- świat zwierzęcy (ostoje, siedliska)			X	
- osobliwości przyrodnicze			X	
- wody powierzchniowe (jeziora, rzeki, stawy)			X	
- podłoże, warunki hydrogeologiczne		X		
- gleby, kopaliny		X		
Środowisko kulturowe				
- walory architektury wiejskiej i osobliwości kulturowe		X		
- walory zagospodarowania przestrzennego		X		
- zabytki		X		
- zespoły artystyczne		X		
Dziedzictwo religijne i historyczne				
- miejsca, osoby i przedmioty kultu			X	
- święta, odpusty, pielgrzymki			X	
- tradycje, obrzędy, gwara			X	
- legendy, podania i fakty historyczne		X		
- ważne postacie historyczne		X		
- specyficzne nazwy		X		

Plan Odnowy Miejscowości Nowy Dwór

Obiekty i tereny				
- działki pod zabudowę mieszkaniową		X		
- działki pod domy letniskowe	X			
- działki pod zakłady usługowe i przemysł	X			
- pustostany mieszkaniowe, magazynowe i po przemysłowe	X			
- tradycyjne obiekty gospodarskie wsi (kuźnie, młyny)		X		
- place i miejsca publicznych spotkań		X		
- miejsca sportu i rekreacji		X		
Gospodarka, rolnictwo				
- specyficzne produkty (hodowle, uprawy polowe)		X		
- znane firmy produkcyjne i zakłady usługowe	X			
- możliwe do wykorzystania odpady poprodukcyjne		X		
Sąsiedzi i przyjezdni				
- korzystne, atrakcyjne sąsiedztwo (duże miasto, arteria komunikacyjna, atrakcja turystyczna)			X	
- ruch tranzytowy	X			
- przyjezdni stali i sezonowi			X	
Instytucje				
- placówki opieki społecznej	X			
- szkoły	X			
- Dom kultury	X			
Ludzie, organizacje społeczne				
- OSP	X			
- Koło Gospodyń Wiejskich			X	
- Stowarzyszenia	X			

OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI NOWY DWÓR

Analiza SWOT

Silne strony ➤ wysokie walory krajobrazu ➤ zasoby historyczne wsi	Słabe strony ➤ brak współpracy między sołeckiej, także z samorządem, ➤ brak skutecznych grup działania ➤ zły stan nawierzchni dróg; ➤ brak kanalizacji sanitarnej,
Szanse ➤ możliwość uzyskania środków finansowych, w tym z UE, ➤ kompleksowy rozwój sieci usług, ➤ zagospodarowanie walorów krajobrazowych, ➤ stworzenie silnego produktu turystycznego, ➤ unowocześnianie infrastruktury sołectwa;	Zagrożenia ➤ postępująca indywidualizacja życia społecznego , ➤ narastający brak przepływu informacji, ➤ poczucie beznadziei, ➤ brak świadomości społeczeństwa w zakresie korzyści wynikających z konieczności stałej edukacji;

PLAN DZIAŁAŃ

	ANALIZA	DIAGNOZA	PLAN	Projekt	Wnioski do Instytucji zewnętrz
	Co jest?	Jak jest?	Jak ma być?		
1. Co nas wyróżnia	- świetlica wiejska	- świetlica wiejska wymaga całkowitego remontu z powodu zalania wodą - brak zajęć świetlicowych, - brak osoby odpowiedzialnej za prowadzenie świetlicy - brak dostępu do Internetu - braki w wyposażeniu świetlicy (stoliki, krzesła, lodówka, stół kuchenny)	- poprawa BHP - wymiana stropu, podłóg (2 pomieszczenia) - wymiana okien – 18 sztuk - wymiana drzwi (wejściowe i wewnętrzne szt. 4) - malowanie ścian - wymiana instalacji elektrycznej - doposażenie w sprzęt - profesjonalne zajęcia świetlicowe - zatrudnienie na pełen etat osoby do prowadzenia świetlicy - świat online	Stworzenie i utrzymanie internetowego okna na świat (zakup komputerów i połączenie Internetu). Organizacja zajęć świetlicowych Doposażenie świetlicy w sprzęt. Remont świetlicy.	ST. POW. Sępólno Krajeńskie UM Więcbork Stowarzyszenia Fundacje Programy i Fundusze UE Inicjatywa społeczna inne
2. Funkcje jaką pełni wieś	- rolniczo - mieszkaniowa	- przewaga rolnictwa	- wzrost usług turystycznych - wzrost ilości gospodarstw agroturystycznych	Tworzenie warunków dla powstawania gospodarstw agroturystycznych	ARiMR ODR Fundusze Granty inne

3. Kim są mieszkańcy	- rolnicy - młodzież - emeryci - renciści - bezrobotni	- ludność średnio wykształcona - osoby dotknięte bezrobociem - społeczność zintegrowana	- podwyższanie kwalifikacji przez społeczność - reorientacja zawodowa - wzrost zaangażowania mieszkańców wobec nowych wyzwań	Organizowanie przez mieszkańców spotkań w celu wymiany doświadczeń Organizowanie wg potrzeb szkoleń podnoszących wiedzę	ARiMR ODR PUP Sępólno Krajeńskie inne
4. Z czego się utrzymują	- praca na roli - działalność gospodarcza - emerytury i renty - inne dochody	- słabo rozwinięta dziedzina usług - problemy dostosowania gospodarstw rolnych do norm UE	- restrukturyzacja gospodarstw rolnych - rozwój sfery usług - powstawanie gospodarstw agroturystycznych	Tworzenie nowych miejsc pracy w turystyce, rzemiośle, usługach	Fundacja Wspomagania Wsi PUP Sępólno Krajeńskie ODR inne
5. Jak jest zorganizowana	- Rada Sołecka - Koło Gospodyń Wiejskich	- Średnia aktywność społeczna - brak zróżnicowanych form działalności	- zwiększona aktywność społeczna na rzecz wspólnego działania - zorganizowana aktywność społeczna	Organizowanie imprez integracyjnych Stworzenie grupy działania	Fundacje Fundusze UM Więcbork ST. POW. Sępólno Krajeńskie inne

6. Propozycja dla młodzieży	- świetlica wiejska	- świetlica wiejska wymaga całkowitego remontu z powodu zalania wodą - brak zajęć świetlicowych, - brak osoby odpowiedzialnej za prowadzenie świetlicy - brak dostępu do Internetu - braki w wyposażeniu świetlicy (stoliki, krzesła, lodówka, stół kuchenny)	- poprawa BHP - wymiana stropu, podłóg (2 pomieszczenia) - wymiana okien – 18 sztuk - wymiana drzwi (wejściowe i wewnętrzne szt. 4) - malowanie ścian - wymiana instalacji elektrycznej - doposażenie w sprzęt - profesjonalne zajęcia świetlicowe - zatrudnienie na pełen etat osoby do prowadzenia świetlicy - świat online	Stworzenie i utrzymanie internetowego okna na świat (zakup komputerów i podłączenie Internetu). Organizacja zajęć świetlicowych Doposażenie świetlicy w sprzęt. Remont świetlicy.	ST. POW. Sępólno Krajeńskie UM Więcbork Stowarzyszenia Fundacje Programy i Fundusze UE Inicjatywa społeczna inne
	- brak terenu rekreacyjnego	- brak placu zabaw dla dzieci najmłodszych	- plac zabaw - teren ogrodzony - uporządkowana murawa - sprawne, atestowane urządzenia zabawowe	Ogrodzenie terenu. Zakup urządzeń zabawowych. Rekultywacja terenu kompleksu rekreacyjnego.	UM Więcbork ST. POW. Sępólno Krajeńskie Fundacja Wspomagania Wsi U. Marszałkowski Granty Programy i Fundusze UE Fundusz wiejskie Inne

7. Jak rozwiązywane są problemy	- zebrania wiejskie - spotkania z Radnymi - spotkania z Burmistrzem	- spotkania z Radnymi oraz z Burmistrzem nie zawsze przynoszą pożądane efekty	- współpraca z samorządem - współpraca z sąsiednimi sołectwami - większy przepływ informacji	Organizowanie spotkań informacyjnych Zawiązanie Grupy Działania	Rada Sołecka UM Więcbork
8. Obyczaje i tradycje	- imprezy cykliczne i festyny	- zanikająca tradycja festynów wiejskich i spotkań mieszkańców	- utrzymywać tradycję zwiększając jej prestiż - organizować imprezy wiejskie	Reaktywacja tradycji Podtrzymywanie swojej tożsamości kulturowej	Fundacja im. S. Batorego UM Więcbork ST. POW. Sępólno Krajeńskie Fundacja Wspomagani Wsi Środki UE inne

9. Jak wygląda wieś	- zabudowa wsi rozciągnięta	- teren o urozmaiconej rzeźbie - piękne widoki - dziurawe drogi asfaltowe	- turystyka pejzażowa - poprawiona nawierzchnia dróg	Remont dróg gruntowych i utwardzonych.	Rada Sołecka UM Więcbork ST. POW. Sępólno Krajeńskie Fundacja Wspomagania Wsi Granty Stowarzyszenia Środki UE Mieszkańcy inne
10. Jakie są mieszkania i obejścia	- zabudowa niejednorodna	- murowane domy jednorodzinne - w miarę poprawna infrastruktura obejść (płoty, ogrody ..)	- poprawny wygląd elewacji, obejść (płoty ogrody..)	Konkurs „Na najładniejsze obejście”	Fundacja Wspomagania Wsi Rada Sołecka Mieszkańcy UM Więcbork inne

11. Jaki jest stan otoczenia i środowiska	- brak kanalizacji - 100% wodociągów - telefonizowanie	- szamba przyzagrodowe	- skanalizowana wieś	W każdym domu kanalizacja lub przyzagrodowa oczyszczalnia.	Fundacje Ochrona Środowiska UM Więcbork ST.POW. Sępólno Krajeńskie Środki UE inne
12. Jak jest rolnictwo	- 100% indywidualne	- przewaga gleb średnich	- dostosowane do norm UE	Szkolenia w zakresie wg norm UE	ODR ARiMR UM Więcbork
13. Komunikacja	- PKS - brak - trasa rowerowa - brak	- brak połączeń PKS - brak szlaku rowerowego	- regularne kursy PKS - szlak rowerowy wytyczony, oznaczony, z niezbędną infrastrukturą	PKS dostępny dla mieszkańców i przyjezdnych przez cały rok. Wytyczenie i oznakowanie szlaku rowerowego.	ST.POW. Sępólno Krajeńskie Przedsiębiorstwo PKS. UM Więcbork Środki UE inne

WIZJA STANU DOCELOWEGO SOŁECTWA

Jaka ma być nasza wieś za 10 lat?

Co ma ją wyróżniać?	Estetyka i nieskażone środowisko naturalne;
Jakie ma pełnić funkcje?	Usługowe; agroturystyczne;
Kim mają być mieszkańcy?	Aktywni, zaangażowani, w pełni identyfikujący się z wsią, poszerzający wiedzę
Co ma dać utrzymanie?	Rolnictwo; Agroturystyka; inne usługi;
W jaki sposób ma być zorganizowana wieś i mieszkańcy?	Stowarzyszenia, Grupy Działania;
W jaki sposób mają być rozwiązywane problemy?	Dyskusje i Działania;
Jak ma wyglądać nasza wieś?	Estetyczna, Wykorzystany potencjał krajobrazu;
Jakie obyczaje i tradycje mają być u nas pielęgnowane i rozwijane?	ludowe, sportowe;
Jak mają wyglądać mieszkania i obejścia?	Estetycznie;
Jaki ma być stan otoczenia i środowiska?	Zachowanie równowagi ekologicznej; układ kanalizacyjny
Jakie ma być rolnictwo?	Dochodowe i zmodernizowane;
Jakie mają być powiązania komunikacyjne?	Zadowolające dla potrzeb mieszkańców i turystów;
Co zaproponujemy dzieciom i młodzieży?	Plac zabaw dla najmłodszych; Boisko sportowe dla rozwijania swoich zainteresowań; Profesjonalne zajęcia świetlicowe;

KOSZT REALIZACJI ZADAŃ

RODZAJ ZADANIA	ŁACZNY KOSZT
REMONT ŚWIETLICY WIEJSKIEJ	50 000 zł
BUDOWA PLACU ZABAW DLA DZIECI	30 000 zł
NAPRAWA NAWIERZCHNU ASFALTOWEJ	500 000 zł
BUDOWA I OZNAKOWANIE SZŁAKU ROWEROWEGO	50 000 zł
BUDOWA KANALIZACJI	2 000 000 zł

HARMONOGRAM REALIZACJI

RODZAJ ZADANIA	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
REMONT ŚWIETLICY WIEJSKIEJ							
BUDOWA PLACU ZABAW							
NAPRAWA NAWIERZCHNI ASFALTOWEJ							
BUDOWA I OZNAKOWANIE SZLAKU ROWEROWEGO							
BUDOWA KANALIZACJI							

WDROŻENIE I MONITOROWANIE PLANU

Wdrożenie Planu Odnowy Miejscowości rozpocznie się poprzez wprowadzenie go w życie uchwałą Rady Miejskiej Więcborka. Wdrożenie Planu zaleca się Burmistrzowi Gminy Więcbork, Radzie Sołectkiej miejscowości Nowy Dwór oraz Sołtysowi wsi Nowy Dwór.

Monitorowanie każdego przedsięwzięcia - czyli dbanie o prawidłowy jego przebieg przez cały czas jego trwania polega na systematycznym zbieraniu, zestawianiu i ocenie informacji rzeczowych i finansowych w postaci ustalonych wskaźników, które opisują jego postęp i efekty.

W monitorowaniu biorą udział wszystkie podmioty oraz komórki organizacyjne Urzędu Miejskiego w Więcborku zaangażowane we wdrażanie Planu Odnowy Miejscowości Nowy Dwór. Oceną wdrażania Planu zajmie się Rada Sołectwa.

PODSUMOWANIE

Opracowany Plan Odnowy Miejscowości zakłada w przeciągu 7 najbliższych lat realizację kilku zadań. Istotą tych zadań jest pobudzenie aktywności środowisk lokalnych oraz stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości związanych z miejscową specyfiką społeczną i kulturową.

Zakładane cele Planu przewidują wzrost znaczenia wsi jako lokalnego ośrodka rozwoju kultury, edukacji, sportu i rekreacji.

Realizacja Planu Odnowy Miejscowości ma także służyć integracji społeczności lokalnej, większemu zaangażowaniu w sprawy wsi, zagospodarowaniu wolnego czasu dzieci i młodzieży oraz rozwojowi organizacji społecznych.